

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Via Lactea Sive Institutiones Iuris Canonici

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Tit. XX. De Depositione, seu Degradatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94613)

Quò ad Quartum: Sex sunt causæ legitimæ renunciandi. Conscientia Criminis: Corporis debilitas: Defectus scientiæ: Malitia plebis: Grave scandalum: & Irregularitas personæ, d. c. *Nisi*, & in tit. in princ.

Prima, si sit crimen tale, propter quod officii executio, etiam post exactam poenitentiam impediatur, ut Simonia. 1. q. 1. cap. *Simoniacos*, & cap. *Tanta*, de Simonia. Item Homicidium, c. *Fin. de Temp. Ordin.* & c. *Minor*, d. 50. & cap. *Inquisitionis*, de Accusat. In aliis vero criminibus, de quibus potest poenitere remanendo in officii administratione, non tenetur quis petere cessionem. §. propter, hic, & c. *Nisi*, eod. Secunda, si impedit administrationem. §. *Non abstulit*, hoc tit. d. c. *Nisi*, §. 1. Tertia, si maximus est defectus. §. Propter, hic, c. *Cum nobis*, de Elect. c. *Venerabilis*, de Præben. d. cap. *Nisi*. Quarta, si proficere non potest. §. Propter malitiam, hic, d. cap. *Nisi*. §. propter malitiam. Et in Actis Apostolicis in cap. 13. Ubi legitur de Apostolis, qui Judæis incredulis dixerunt: Ecce convertimur ad gentes, quia Verbi Dei vos indignos fecistis. Quinta, si maximum scandalum timetur. §. Propter malitiam. Sexta si irregularitas sit Bigamiæ; alias enim si de legitimo Matrimonio non sit natus, cum eo potest dispensari. §. Item ob hoc, tit. Scias tamen, quod quamvis Prælati, vel Episcopi, qui semel transiit ad vitam Monachalem, non possit amplius fieri Episcopus. §. Accidit hic, cap. Item cum aliquis. 7. q. 1. & c. Hoc nequaquam, & c. Post translationem ext. eod. Ut puta si quis convictus est de crimine, & ob id detrudatur in Monasterium, c. Post translationem ext. eod. Vel etiam si quis humilitatis causa transiit ad Monasterium, & de licentia Papæ: attamen in quibusdam casibus potest iterum in Episcopatum assumi, ut si quis persecutionis rabie faviente, vel præpeditus adversa valetudine corporis, cum proficere nequeat in regimine Pastoralis, de Superioris autoritate ad monasticam vitam descendat; namque persecutione, aut ægritudinis impedimento cessante ad Episcopalem poterit dignitatem resurgere. §. Caterum, hoc, tit. d. cap. Post translationem. §. Caterum. Est alius casus in §. Idem juris, hoc tit. nempe si ignarus, in Monasterio acquisiverit scientiam.

Quò ad Postremum: Effectus est, ut sequuta Renunciatione, teneatur Prælati Ecclesiam dimittere, nec possit regulariter ad ipsam redire, d. c. Post translationem. Quinimmo si quis impetraverit licentiam renunciandi, renunciare tenetur, c. Quidam, ext. eod. §. fin. hic. Vide d. cap. Hoc nequaquam, & c. seq. 7. q. 1.

TIT. XX.

De Depositione, seu Degradatione.

Visum est de duobus modis, quibus Matrimonium spirituale inter Prælatus, & Ecclesiam dissolvitur; nunc de tertio videndum est, nempe de Depositione: & videbimus:

1. Quid sit Depositio, seu Degradatio?
2. Quot species?
3. Qui possint deponi?
4. A quibus fiat?
5. Quomodo?
6. Ex quibus causis?
7. Ad quid?

Quò ad Primum: Depositio significat actionem factam apud Pontificem sine solemnitate. Degradatio autem est de gradu dejectio, insti-

tuta ad similitudinem exaurationis ejus, qui militiæ deservit armata, cui ob delictum & ordo militaris, & insigne detrahitur. §. 1. hic, cap. Degradatio, de Pœnis, in 6. l. 1. §. 1. ff. de his, qui not. inf. l. 3. §. pœna, ff. de Re milit. Et proprie Degradatio est gradus privatio, verbis, factoque solemniter celebrata. Depositio verbis tantum, & sine solemnitate, d. c. Degradatio.

Quò ad Secundum: Duæ sunt species Degradationis, Verbalis, & Actualis, d. cap. Degradatio. §. 2. hic. Verbalis est illa, quæ a proprio Episcopo sibi assistente in Degradatione Clericorum, in sacris Ordinibus existentium, certo Episcoporum numero, definito à canone, est facienda, hic in §. 2. d. c. Degradatio. Poterit enim Episcopus in tali Degradatione uti verbis aliquibus illis oppositis, quæ in collatione Ordinum fuere prolata; dicens hæc Presbytero, vel similia verba in Depositione: Auferimus tibi vestem Sacerdotalem, te honore Sacerdotali privamus, ut in d. c. Degradatio, & c. Si quis Episcopus. 6. q. 4. Secunda est, quæ fit, ut exaurationis ejus, qui deservit militiæ armatæ, cui militaria detrahuntur insignia, sicque à militia remotus, castris ejicitur, privatur consortio, & privilegio militari. Etenim Clerico degradando Episcopus singula, siue sint vestes, calix, liber, seu quævis alia, quæ juxta morem ordinandorum in ordinatione ab Episcopo tradita, quæ collata sunt, singula auferat, eraso etiam toto capite ipsius Degradandi, c. Degradatio, hoc tit.

Quò ad Tertium: Brevis est Regula. Omnes possent deponi, qui gravia delicta patraverunt, ut infra videbimus.

Quò ad Quartum: Antiquitus Episcopi à Metropolitano deponerentur, duodecim ad minus Episcopis assistentibus, c. In summa, 3. q. 8. In Presbytero degradando Episcopus sex aliis Episcopis ad minus præsentibus degradabat, 10. q. 7. c. Felix. In Diacono, vel Subdiacono tribus præsentibus per Abb. in cap. Non potest, de Sent. & re jud. Verum hodiè, si de Episcopo agitur, cognitio pertinet ad Summum Pontificem. Si de Presbytero, iste deponitur ab Episcopo, vel ejus Vicario adhibito certo numero Abbatum, usum mitræ, & baculum habentium, si possint haberi; alias adhibeantur Prælati alterius generis. In Conc. Trid. sess. 13. c. 4. de Reform. Si de minoribus Ordinibus habentibus tractatur, Episcopus est, qui id ex causa facere potest, d. c. Degradatio, de Pœnis in 6.

Quò ad Quintum: Ordo traditur in d. c. Degradatio. Adducitur Degradandus indutus vestibus sacris coram Episcopo: si est Sacerdos cum Calice in manu, siue aliud, quod ad ejus officium pertineat; & Episcopus singula quibusdam verbis prolatis, detrahit; inchoando ab ultimo ornamento, & continuat usque ad primam tonsuram, in cujus depositionis signum, caput postea eraditur, d. c. Degradatio. Legatur Exemplum Degradationis Presbyteri Criminosi factæ cum lacrymis à Sancto Carolo Borromeo in ejus Vita lib. 7. c. 4.

Quò ad Sextum: Antiquitus tres notabantur causæ: nempe Hæresis, Falsitas, & Usurarum exercitium, c. Nolumus, de Verb. Sign. c. Nulli, 44. d. Verum & aliæ sunt causæ: Frequentia homicidiorum; conversatio continua cum mulieribus post admonitionem, & alia hujus generis, c. Clericus, 81. dist. Vide c. Cum non ab homine, ext. de Judic. Quo

Quò ad Postremum: Degradatio fit in pœnam Clericorum delinquentium, & ad eos puniendos, c. *Sacerdos*, 81. d. Et sæpe fit, ut possit Iudex secularis ipsum Clericum Degradatum punire, licet debeat Iudex Ecclesiasticus eum tradendo orare, ne deveniatur ad pœnam sanguinis, c. *Rerum*, 17. q. 4. est text. in §. *Clericus*, hic. Et fit etiam ad privandum Clericum, ne se immisceat amplius in sacris, ut notatur in c. 1. de *Cler. excom.* & ait text. hic in fine.

TIT. XXI.

De Sacerdotibus in inferiori gradu constitutis.

Cum usque ad præsentem titulum tractatum sit de Sacerdotibus existentibus in gradu supremo, aut majori, nunc tractatur de his, qui sunt in gradu inferiori: & videbimus:

1. Qui sint Sacerdotes in gradu inferiori existentes?
2. Quæ sit Presbyterorum potestas?
3. Qui possint esse Presbyteri?

Quò ad Primum: Sacerdotes existentes in gradu inferiori sunt Presbyteri, qui æqualiter sunt Sacerdotes in tantum, ut non desint, & c. *Olim*, 95. d. §. *Presbyterorum*, hoc eod. tit. Presbyteri autem nomen trahitur a senectute, c. qui dicant Episcopos, & Presbyteros differre dignitate, non ordine, c. *Legimus*, 93. d. Quisquis, c. *Porro*, d. 8. licet potius hoc nomen maturitatem sapientiæ, atque prudentiæ indicet, quam canitiem corporis, vel annorum multitudinem, c. 2. 25. q. 6. c. *De quibz* 20. d.

Quò ad Secundum: In hoc capite distinctio est adhibenda: nam Presbyteri quædam possunt jure proprio, ut est Corporis Domini, ac Sanguinis consecrationem, etiam præsentem Episcopo, peragere, d. c. *Legimus*, c. *Ecce*, dist. 95. Infantes baptizare, c. 2. & c. 3. de *Off. Archip.* Sanctificatione oleo inungere, ac benedicere, non tamen solemniter, ut d. c. *Ecce*, & de his vide in d. 91. c. 1. & c. *Presbyteros*, d. dist. 95. cap. *Ministrare*, 96. q. 9. & notatur in c. 2. & 3. de *Offic. Archip.* Pœnitentes occultos absolvere. *Lois sup. alleg.* & de his loquitur §. *Episcopi*, hic. Quædam vero possunt ex persona Episcopi: scilicet Episcopo permitte, & imminente necessitate extrema, ut Baptizatos sacro linire Chrismate, & Virgines Deo dicare, d. c. *Ecce*, extr. eod. text. in §. *Episcopi*, hic. Quædam tamen neutro modo conceduntur Sacerdotibus, ut est Ecclesias consecrare, erigere, reconciliare, Sacrum Chrisma conficere, Clericos ordinare, excommunicare, publicas inungere pœnitentias, aut publicos pœnitentes reconciliare; ut in §. *fin. hoc. tit.* aut alia similia efficere, d. c. *Ministrare*, cap. *Aqua*, de *Consecrat. Eccles.* vel *Alt.* c. *Quanto*, de *Consecrat.*

Quò ad Postremum. Illi possunt esse Presbyteri, & Sacerdotes, qui cum legitime fuerint promoti ad ordines inferiores, dignos se præbuerunt, ut ad sacra ministeria tangenda assumerentur. Insuper requiritur, ut per annum Diaconi extiterint, optimisque moribus sint exornati, c. 11. c. 14. sess. 23. in *Conc. Trid.* Ac tandem ut annum vigesimum quintum attingant; ut sess. 23. c. 12. ejusd. *Trid. Conc.*

TIT. XXII.

De his, qui in sacris sunt constituti.

Cum post Sacerdotes reperiantur immediate, qui in sacris sint constituti ordinibus, quinimo Sacerdotes esse non possint, qui sacros

Ordines non receperunt, ob id etiam de his tractare oportet; Et pro tituli expeditione videbimus.

1. Sacer ordo qui dicatur?
2. Qui dicantur in sacris ordinibus constituti?
3. Qui sint Diaconi, & Subdiaconi?
4. Qui possint ad hos ordines promoveri?
5. Quæ sit Diaconorum, & Subdiaconorum Potestas?

Quò ad Primum. Sacer ordo dicitur characteris quædam in anima impressio, de Sacramento Corporis Christi participans, qua quis in viam Domini adeo transfertur, ut non liceat ei amplius recedere, c. *Cum ex eo*, de *Elect.* in 6. Abb. in c. *Si quis Clericor.* de *Cleric. conjugatis*.

Quò ad Secundum. Septem secundum aliquos sunt Ordines: Minores quatuor, nempe *Ostiararius*, *Lectoratus*, *Exorcistatus*, *Acolythatus*. Majores tres, *Subdiaconatus*, *Diaconatus*, *Presbyteratus*. Sunt, qui etiam adjiciunt Episcopatum ordinem esse majorem: Plalmistatum minorem; sed prior sententia magis recepta est. Erunt igitur in Sacris illi: qui vel Diaconi, vel Subdiaconi, vel Presbyteri sunt.

Quò ad Tertium. Diaconi nomen significat Sacerdotis ministrum, & est nomen dignitatis, c. *Si quis post acceptum*, 51. d. Et Diaconi sunt, qui omnibus ordinibus, præter Sacerdotis characterem exornati, Episcopo dum Altissimo sacrificia offert, auxiliantur, c. *Diaconi*, 93. d. Subdiaconi sunt illi, qui præter minores ordines hunc majorem receperunt tantum. c. *A Subdiacono*, d. 93.

Quò ad Quartum. Ad ordinem Subdiaconatus promoveri possunt illi, qui omnes minores ordines receperunt, & vigesimum secundum annum degunt: ut in *Conc. Trid. sess. 23. cap. 12.* Ad Diaconatum vero, qui cæteros ordines obtinuerunt inferiores, & habent annum vigesimum tertium; in Subdiaconatuque persistant per annum, d. c. 12. cum seq. Intellige, prædictos annos sufficere incæptos. DD. apud Barboiam d. sess. 23. c. 12. num. 2.

Quò ad Postremum. Modica horum auctoritas existit, cum debeant ne dum Episcopis, sed etiam Presbyteris subesse: Et quidem Diaconorum officium est, Episcopum prædicantem ab insidiis custodire, Sacerdotibus assistere, & Evangelium ad populum prædicare, c. *Perlectis*, §. *Ad Diaconum*, 25. d. Ad Subdiaconum vero pertinet Diacono subesse, & ejus officii est, Calicem, & Patenam ad Altare deferre, & Levitis tradere, eisque ministrare; Urceolum quoque, & aquam, mantile, & manutergium tenere, Episcopis, Presbyteris, & Levitis pro lavandis ante Altare manibus aquam præbere. §. *Diaconum*, 1. hoc tit. d. c. *Perlectis*, §. *ad Subdiaconum*.

TIT. XXIII.

De his, qui in minoribus sunt constituti.

Videbimus de his, qui in sacris ordinibus sunt constituti; nunc de his qui minores ordines habent. Et videbimus:

1. Qui sint ordines minores?
2. Qui possint ad hos ordines promoveri?
3. Quæ ad ordines minores pertineant?

Quò ad Primum: Quinque sunt secundum quosdam minores ordines, *Acolythatus*, *Exorcistatus*,